

Kordynatorzy projektu:

Kielce

Kielce to MY

Lekcje samorządowe

✓ **Scenariusz zajęć dla
uczniów szkół
ponadpodstawowych**

Temat: Partycypacja obywatelska – różne formy (za)angażowania obywateli.

Cel ogólny

- zainspirowanie uczniów do partycypacji obywatelskiej dla potrzeb swojego miasta i gminy.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- wyjaśnia definicję partycypacji obywatelskiej,
- rozumie zasady współdziałania obywateli z władzą administracyjną,
- wymienia rodzaje partycypacji,
- poznaje formy i rozwiązania partycypacyjne w naszym mieście,
- świadomy swoich praw włącza się w działania partycypacyjne.

Metody i formy lekcji:

- pogadanka,
- tworzenie folderu informacyjno-reklamowego,
- praca indywidualna, w grupach i z całą klasą.

Środki dydaktyczne:

Materiał 1 dla uczniów, stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu dla każdej grupy lub smartfony.

Zalecenia o realizacji:

Lekcja jest przeznaczona dla uczniów szkół ponadpodstawowych do realizacji na przedmiocie wiedza o społeczeństwie lub godzinie do dyspozycji wychowawcy. Lekcję można zrealizować na 1 lub 2 jednostkach lekcyjnych.

Przebieg lekcji:

1. Nauczyciel wyjaśnia uczniom temat i cele lekcji, dzieli uczniów na 6 grup i każdej grupie przekazuje komplet potrzebnych materiałów na lekcji.

Wprowadzenie do lekcji:

Demokracja zakłada, że obywatele biorą udział w sprawowaniu władzy w myśl zasady, że demokracją to po prostu władza ludu.

Poprzez udział w wyborach wybieramy swoich przedstawicieli: radnych, posłów, senatorów, prezydenta kraju czy prezydenta miasta. Po objęciu władzy wypełniają oni zadania określone przez ustawy i rozporządzenia. Jednak, żeby mieli świadomość o tym, czego potrzebują zwykli ludzie, którzy mieszkają w ich kraju, mieście lub gminie, muszą nas o to pytać. A my możemy odpowiedzieć na te prośby, czyli partycypować – przekazać swoje opinie, a czasem wziąć sprawy w swoje ręce. Dlatego jest wiele tzw. inicjatyw obywatelskich, czyli przedsięwzięć, które realizowane są z inicjatywy i na potrzeby obywateli lokalnych społeczności.

Pytanie do uczniów, praca z całą klasą:

- Wykorzystując definicję partycypacji obywatelskiej określcie, jaki jest jej podstawowy cel w państwie demokratycznym.

Materiał 1 dla uczniów:

Partycypację obywatelską rozumiemy jako proces, w trakcie którego obywatele uzyskują wpływ, a pośrednio i kontrolę nad decyzjami władz publicznych, gdy te decyzje mają bezpośredni lub pośredni wpływ na ich własne interesy. Partycypację taką odróżnia się od tradycyjnego udziału w procesie wyborczym i jest ona organizowana innymi metodami. Obywatele uzyskując wpływ na kształt regulacji na wczesnym etapie jej tworzenia z większym prawdopodobieństwem zaangażują się w jej wykonanie.

Źródło: Dagmir Długosz, Jan Jakub Wygnański, Obywatele współdecydują, Przewodnik po partycypacji społecznej, Warszawa, 2005, s. 22.

Adresy stron internetowych do wykorzystania na lekcji:

<https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/przyklady-dzialan/>
<https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/techniki-i-metody/>
<https://budzetobywatelski.kielce.eu/>

Podsumowanie:

Celem partycypacji jest branie udziału w podejmowaniu decyzji lub w jakichś wspólnych działaniach i wydarzeniach, które nas dotyczą. Skuteczna partycypacja możliwa jest wtedy, gdy precyzyjnie określono cel i sposób komunikowania się obywateli z władzą oraz obie strony są chętne i przygotowane do wspólnego działania.

Zadania dla uczniów:

- Wykorzystując stronę: <https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/przyklady-dzialan/> wymieńcie przykłady działań, które dotyczą partycypacji obywatelskiej.
- W jakich obszarach może być prowadzona taka działalność? (Przykładowe odp.: zagospodarowanie przestrzenne, komunikacja, ekologia, bezpieczeństwo, wizja i przyszłość, problemy społeczne np. bieda, bezrobocie).
- W procesach partycypacyjnych można stosować różne metody. Wykorzystując stronę <https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/techniki-i-metody/> wymieńcie je i określcie na czym one polegają.

Wyjaśnienie nauczyciela:

Jedną z metod procesów partycypacyjnych są konsultacje społeczne. W oparciu o konsultacje społeczne działa budżet obywatelski.

Zadanie dla uczniów:

Podzielcie się na 6 grup i w oparciu o stronę internetową <https://budzetobywatelski.kielce.eu/> przygotujcie folder informacyjno-reklamowy. Każda grupa przygotowuje plik danych, a następnie gotowy materiał przesyła do grupy informatycznej (grupa VI).

Zagadnienia do pracy w grupach:

Grupa I – Co to jest budżet obywatelski i na czym polega ta forma konsultacji społecznych? Jakiego projektu można realizować?

Grupa II – Jaki jest tryb i harmonogram zgłaszania projektów? Kto może zgłosić projekt?

Grupa III – Jakiego wymogi formalne muszą być spełnione, by projekt został pozytywnie zweryfikowany?

Grupa IV – W jaki sposób odbywa się głosowanie nad projektami? Kto może głosować? Kto i kiedy ogłasza wyniki?

Grupa V – Jakiego projekty obywatelskie zostały już zrealizowane w Kielcach w poprzednich edycjach? Czego dotyczyły i gdzie je zrealizowano?

Grupa VI – Grupa informatyczna. Zebranie plików od grup i ułożenie ich w folder.

Na forum klasy grupy prezentują opracowany materiał.

Podsumowanie nauczyciela:

Nasze uczestnictwo w podejmowaniu decyzji jest niezwykle ważne. Większość decyzji dotyczy naszego życia. Dlatego istotne jest, żebyśmy się wypowiedzieli podczas ich podejmowania – czy dotyczą one powstającego w naszej okolicy placu zabaw, czy przebiegu tras autobusów w naszej gminie, czy dzielnicy, to my mamy wiedzę na temat potrzeb i tego jak zorganizować takie działania. Dzięki naszemu uczestnictwu decyzje będą lepsze. Partycypacja obywatelska sprzyja rozwojowi demokracji, pobudzeniu i integracji środowisk (także lokalnych) dzięki podejmowaniu wspólnych działań.

W czasie edukacji szkolnej ważna jest aktywizacja młodych ludzi. Dzięki podejmowaniu inicjatyw w szkole młodzi uczą się świadomego uczestnictwa w społeczeństwie obywatelskim.

Materiał 1 dla uczniów:

Partycypację obywatelską rozumiemy jako proces, w trakcie którego obywatele uzyskują wpływ, a pośrednio i kontrolę nad decyzjami władz publicznych, gdy te decyzje mają bezpośredni lub pośredni wpływ na ich własne interesy. Partycypację taką odróżnia się od tradycyjnego udziału w procesie wyborczym i jest ona organizowana innymi metodami. Obywatele uzyskując wpływ na kształt regulacji na wczesnym etapie jej tworzenia z większym prawdopodobieństwem zaangażują się w jej wykonanie.

Źródło: Dagmir Długosz, Jan Jakub Wygnański, Obywatele współdecydują, Przewodnik po partycypacji społecznej, Warszawa, 2005, s. 22.

Adresy stron internetowych do wykorzystania na lekcji:

<https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/przyklady-dzialan/>

<https://partycypacjaobywatelska.pl/przestrzen/techniki-i-metody/>

<https://budzetobywatelski.kielce.eu/>

Zagadnienia do pracy w grupach:

Grupa I – Co to jest budżet obywatelski i na czym polega ta forma konsultacji społecznych? Jakiego projektu można realizować?

Grupa II – Jaki jest tryb i harmonogram zgłaszania projektów? Kto może zgłosić projekt?

Grupa III – Jakich wymogów formalnych muszą być spełnione, by projekt został pozytywnie zweryfikowany?

Grupa IV – W jaki sposób odbywa się głosowanie nad projektami? Kto może głosować? Kto i kiedy ogłasza wyniki?

Grupa V – Jakiego projektu obywatelskiego zostały już zrealizowane w Kielcach w poprzednich edycjach? Czego dotyczyły i gdzie je zrealizowano?

Grupa VI – Grupa informatyczna. Zebranie plików od grup i ułożenie ich w folder.

Opracowanie:

Dorota Batóg nauczyciel doradca metodyczny w zakresie historii w SODMiDN w Kielcach

Elżbieta Sornat nauczyciel doradca metodyczny w zakresie języka polskiego w SODMiDN w Kielcach